

Reactie op de internetconsultatie met betrekking tot de actualisatie van bijlage D – excretieforfaits van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet

De internetconsultatie ziet toe op een wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet in verband met een integrale actualisatie van de excretieforfaits in bijlage D en de aanpassing van de omschrijving van enkele diercategorieën in Bijlage D (hierna te noemen: de voorgestelde regeling). In de voorgestelde regeling wordt - onder meer - ten opzichte van de huidige regeling de inhoud van een aantal diercategorieën gewijzigd, er worden diercategorieën toegevoegd en in een aantal gevallen zijn de excreties per dier verhoogd. Aangezien het doel van een internetconsultatie is om "(..) de transparantie van het wetgevingsproces te verbeteren en bij te dragen aan de kwaliteit van wetgeving" en "Door het verzamelen van reacties en commentaar wil het kabinet beter gebruik maken van kennis die in de samenleving beschikbaar is. Als betrokkenen vroegtijdig meepraten, leidt dat mogelijk tot wetgeving die nog beter uit te voeren en te handhaven is.", heb ik het reactieformulier dan ook ingevuld.

Naast de door LTO genoemde punten over - kortgezegd - (i) de onzorgvuldigheid van het proces en de onvolledigheid van de consultatie; (ii) het ontbreken van transparantie in de berekeningen; (iii) het belang van verandering van het proces in de toekomst; (iv) het maken van een koppeling met Herbezinning Mestbeleid; (v) dat de aanpassing excretie per dier in m³ in de periode 1 augustus tot 1 maart onhelder was; en (vi) het zonder overleg wijzigen van diercategorieën met de daarbij gepaarde juridische implicaties, richt ik me in dit stuk op de (vermoedelijk onbedoelde) negatieve gevolgen voor ons zoogkoeienbedrijf/ vleesveebedrijf. Desalniettemin zullen de door mij gestelde punten op meerdere zoogkoeienbedrijven / vleesveebedrijven van toepassing zijn en zal er met eerder aangedragen punten sprake zijn van overlap.

(Achtergrond)informatie over de praktijk

Ik heb een vleesveebedrijf, waarvan de bedrijfsvoering hoofdzakelijk bestaat uit een fokkerij met jaarlijks een x aantal geboorten. Het andere gedeelte bestaat uit het jongvee dat wordt opgefokt en koeien die na een aantal keren te hebben gekalfd worden afgemest.

Voor zover relevant; neem ik geen deel aan de Vrijstellingsregeling zoogkoeienhouderij, maar heb ik mijn fosfaatrechten behouden. Mijn beweegredenen hiervoor waren onder meer dat ik met mijn fosfaatrechten wel uitkwam, omdat de omvang van mijn bedrijf niet was gegroeid, en daarnaast om in de toekomst een deel rendabiliteit veilig te stellen. Vanwege de beleidsregel fosfaatrechten jongvee was ik van plan om niet meer al mijn vaarzen te laten afkalven. Gelet op de uitspraken van het College van Beroep voor bedrijfsleven zal dit echter, voor 2018 en 2019 zeker, een achterhaalde gedachtegang zijn.

Er kalven hoofdzakelijk Blonde d'Aquitaine runderen af, doorgaans in de periode februari tot juli. In het voorjaar, afhankelijk van het weer, lopen de koeien met hun kalveren buiten. De kalveren lopen gemiddeld zo'n 7 à 8 maanden bij hun moeder, gelet op de ontwikkelingen is dit een leeftijd overeenkomstig de natuurlijke behoeften. Hierbij dient benadrukt te worden dat een kalf van een Blonde d'Aquitaine absoluut niet met een fles (lees: kunstmatige melk) groot kan worden gebracht. Wanneer de kalveren in het najaar worden gescheiden van hun moeder, wordt de meerderheid van de stierkalveren naar een mesterij verkocht en een klein aantal is bestemd (althans de bedoeling) om fokstier te worden. De vrouwelijke kalveren (vaarskalveren) blijven doorgaans op het bedrijf en op een leeftijd van twee jaar zal worden bekeken of zij geschikt zijn voor de fokkerij (het eerste kalf krijgen zij op een leeftijd van drie jaar) en anders zijn zij bestemd voor de mesterij. Na een aantal keer te hebben gekalfd, worden de koeien afgemest en geslacht. Het gaat om kwalitatief hoogstaand vlees.

Wanneer de dieren op stal staan, staan zij in een potstal op stro. De strostalmest wordt vervolgens over het land uitgereden. Een ander gedeelte van de strostalmest wordt door een akkerbouwer gebruikt voor zijn land. Deze zogezegde kringloop is van waardevol belang voor de kwaliteit van het bodemleven. Dit blijkt namelijk onder meer wel uit de groei, het hoog aantal insecten en (weide)vogels. Er hoeft verder geen mest te hoeven afgevoerd.

Situatie 1: vrouwelijk kalf wordt ingezet voor de fokkerij en krijgt dus een kalf

In deze situatie valt het dier gedurende die tijd in de categorieën 101, 102, 103 en 120 van de voorgestelde regeling. In het beginsel kan er worden geconcludeerd dat ten opzichte van de huidige regeling de voorgestelde regeling niet tot dusdanige nadelige gevolgen leidt, gelet op de hoogte van de excreties voor stikstof. Daarentegen is de fosfaatexcretie wel wat gestegen in voornoemde categorieën door onder andere de introductie van categorie 103 en de verhoging van de excretie in categorie 120. Het is de vraag in hoeverre dit van invloed kan en gaat zijn op het fosfaatrechtenstelsel. Voorts is het een punt van discussie wanneer te bepalen en aantoonbaar te maken dat een vaars bestemd is om een kalf te krijgen. Dit wordt bemoeilijk in het geval dat een vaars later onvruchtbaar blijkt te zijn of om een andere reden wordt besloten om niet aan te stieren (bij de stier lopen met het doel om gedekt te worden). Dienen er dan onder andere dierenartsverklaringen als bewijsmateriaal te worden verzameld? Dat zou namelijk wel erg vergaand zijn. Hoe wordt voorkomen dat de schijn wordt gewekt dat de dieren eigenlijk standaard in diercategorie 101 en 102 worden gezet, maar aanvankelijk waren bedoeld voor categorie 121 en 122 doordat ze toch niet hebben gekalfd.

Voorts heb ik wel ernstige twijfels bij de genoemde excreties van onder andere categorie 120. Het gaat om een zoogkoe die eigenlijk weinig nodig heeft om haar kalf te kunnen voeden. Ik doel hiermee op de rantsoengegevens, zowel in aantal als krachtvoer. Dit in tegenstelling tot een melkkoe die echt een prestatie moet leveren om liters melk te kunnen produceren voor menselijke consumptie. Volgens de voorgestelde regeling is de excretie van categorie 120 lager dan van categorie 100, maar behalve bij melkvee met de allerlaagste productie en ureum van 14.

Daarnaast wil ik opmerken dat in de praktijk het bedoelde jongvee in categorie 101, 102 en 103 gedurende die tijd steeds in ontwikkeling is en blijft waardoor het voer zo efficiënt mogelijk wordt omgezet. Het vrouwelijk jongvee loopt al vroeg in het voorjaar tot in het najaar buiten, vaak in natuurgebieden waardoor het voer later schraler wordt. In de wintermaanden worden zij op stal gevoerd met wat hun lijf nodig heeft, niet meer en niet minder, omdat zij niet hoeven te presteren. Dit geldt ook voor drachtige koeien. Ik beveel dan ook erg aan om deze gestelde punten mee te nemen in een eventuele herziening van de excreties.

Een ander punt is dat het interessant lijkt te zijn om het jongvee op een later moment te laten afkalven gelet op de hogere excretie van diercategorie 120 vergeleken met diercategorieën 102 en 103. Daarentegen is het vooralsnog (op basis van de herziene beschikking en beleidsregel) onaantrekkelijk voor je fosfaatrechten om je vaarzen later te laten kalven. Uit het oogpunt van dierenwelzijn is het wel beter om een dier op driejarige leeftijd te laten afkalven dan op een leeftijd van tweejaar. Dit heeft te maken met de groei en ontwikkeling van het dier. Er kan zelfs worden gezegd dat dit specifiek kenmerkend voor de zoogkoeienhouderij is. Het is daarom van belang dat zulke overwegingen als het ware niet worden afgestraft vanwege hoge excreties in de diercategorieën.

Situatie 2: vrouwelijk kalf is niet bestemd voor de fokkerij en krijgt dus geen kalf

In deze situatie valt het dier gedurende de tijd tot aan de slacht in de categorieën 121 en 122, tenzij het dier voor de leeftijd van 12 maanden wordt geslacht. Dan valt zij immers alleen in categorie 121 (de categorie 117, rosévlees, is doorgaans niet van toepassing). Gelet op de in die betreffende diercategorieën genoemde excreties wordt het, vanwege het verschil, eigenlijk aantrekkelijker gemaakt om een vaars voor de leeftijd van 12 maanden te hebben geslacht. Mijn bezwaar daartegen dat het eigenlijk niet klopt, omdat het vleesveeras dan nog volop in de groei is en het leven van een dier op die manier niet efficiënt wordt benut. Dat staat dan ook haaks op onder meer het duurzaamheidskarakter. Dit betekent niet dat vaarzen voor die leeftijd niet mogen/kunnen worden geslacht, maar het moet niet het uitgangspunt worden (worden bemoedigd) vanwege zo'n verschil in excreties.

Daarnaast zijn de in de diercategorieën 121 en 122 benoemde excreties onredelijk hoog. Ik noem dit onredelijk, omdat het onlogisch is gelet op het karakter van een vleesveeras. De situatie dat het dier eigenlijk zo snel mogelijk moet worden vetgemest (om zo kort mogelijk in de categorie te staan) om te kunnen worden geslacht, past niet in het karakter van de vleesveesector / zoogkoeiensector. De koeien met hun kalveren uit de zoogkoeiensector

dragen onder andere bij aan de biodiversiteit, zij lopen gedurende twee seizoenen buiten in de wei en in natuurgebieden. Het zijn dieren die echt als individueel worden gezien, zij krijgen de tijd om te groeien en zich te ontwikkelen. Dit alles in het kader van dierenwelzijn, efficiëntie en duurzaamheid. Zeker op de lange termijn is dit een belangrijk punt om namelijk een sterke kudde te kunnen behouden die de grondslag vormt. Met de gehanteerde excreties komt de gehele vleesveesector en ook de zoogkoeienhouderij nog verder onder druk te staan en ook nog ten onrechte. Er zou zelfs gesproken kunnen worden van een bedreiging van het voortbestaan van de sector. Weliswaar gaat het om de excreties die op rekensommen zijn gebaseerd. Daarentegen verdient het een aanbeveling om de rekenmethode te bezien in het licht van de praktijk zoals in dit stuk is beschreven. Voorts dienen de vele belangen op allerlei facetten zoals duurzaamheid en diervriendelijkheid niet uit het oog te worden verloren.

Van stierkalf naar stier

De meeste stierkalveren die gedurende 7 à 8 maanden bij hun moeder in de wei hebben gelopen, gaan daarna naar een mestrij toe. Op grond van de huidige regeling vallen zij de eerste drie maanden van hun leven in diercategorie 115; een lage excretienorm. In de voorgestelde regeling valt zo'n stier, gedurende de tijd dat hij op het zoogkoeienbedrijf is, van zijn geboorte al in diercategorie 121. Er is sprake van een aanzienlijk verschil in excreties. Ook hier ben ik van mening dat dit onterechte en onredelijk is gelet op de geschetste praktijk. Een stierkalf die tot een leeftijd van 7 à 8 maanden bij hun moeder in de wei loopt, kan niet zulke hoge excreties hebben gelet op alleen al de voeding en de wijze van houden.

Een gevolg van diercategorie 121 is dat de prijs van die stierkalveren zal gaan dalen omdat de mestrij minder interessant zal worden. De betreffende zoogkoeienhouder wordt daarmee getroffen, waardoor minder koeien met hun kalveren in de wei; een verarming van het landschapsbeeld. Dit gevolg is eveneens aanwezig bij gesloten bedrijven; bedrijven die zowel fokken als afmesten.

Conclusie

Op grond van onder andere voornoemde punten ben ik het niet eens met de wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet in verband met een integrale actualisatie van de excretieforfaits in bijlage D en de aanpassing van de omschrijving van enkele diercategorieën in Bijlage D. Aangezien de voorgestelde regeling tot significante gevolgen zal leiden, die ook nog eens onredelijk en onevenredig zullen zijn. De toekomst van de Nederlandse vleesveehouderij en de zoogkoeienhouderij zal onnodig in de waagschaal worden gesteld en zelfs kunnen worden bedreigd. Ik sluit aan bij de eerder aangedragen oplossingen en dat is dat de vleesveehouderij (zoogkoeienhouderij) wordt losgekoppeld van de melkveehouderij. De vleesveehouderij is in heel weinig opzichten te vergelijken met de melkveehouderij. Het is dan ook onaanvaardbaar dat deze kleine sector gemakshalve qua excreties (reeds eerder en nu weer) deel onder de melkveehouderij wordt geschoven. De vleesveehouderij en de zoogkoeienhouderij verdienen eigen diercategorieën die aansluiten op de praktijk, waardoor deze logisch en begrijpelijk zullen zijn. Daarnaast moet er sprake zijn van bijbehorende onderbouwde excreties die mede zijn gebaseerd op de realiteit en die in het totaalplaatje van een duurzame sector worden bekeken. Met betrekking tot concrete voorstellen tot diercategorieën dient er derhalve voornamelijk te worden gekeken naar de verschillende mogelijke levensfasen van een dier. Graag zou ik hierin willen meedenken, alsmede de praktijk (mijn koeien en kalveren) aan u voorstellen.

Michelle van der Poel, namens het veebedrijf Van der Poel

Welk pad zullen deze twee vaarzen gaan bewandelen?

Zullen hun wegen van elkaar scheiden of toch kruisen?

